

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
APLINKOS APSAUGOS PROGRAMOS (NR. 07) APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2021 metai		
Asignavimų valdytojas, kodas	Panevėžio rajono savivaldybės administracija, 188774594		
Vykdytojai, kodas	Panevėžio rajono savivaldybės administracija, 1 Statybos ir infrastruktūros skyrius, 1.13 Architektūros skyrius, 1.17		
Programos pavadinimas	Aplinkos apsaugos programa	Kodas	07
Programos parengimo argumentai	Panevėžio rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu, kasmet tvirtina Aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą. Tačiau šios programos finansinių išteklių nepakanka įgyvendinti visoms aplinkos apsaugos priemonėms, todėl savivaldybėje rengiama Aplinkos apsaugos programa, kuri apima ne tik Aplinkos apsaugos rėmimo specialiojoje programoje patvirtintas priemones, bet ir papildomas, finansuojamas iš kitų šaltinių.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal strateginį plėtros planą)	Sveika, saugi ir švari gyvenamoji aplinka.	Kodas	II
Šia programa įgyvendinamas strateginis tikslas:	Gerinti gyvenimo kokybę rajone, užtikrinant socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, kuriant saugią ir švarią aplinką.	Kodas	02
Programos tikslas	Mažinti aplinkos taršą, siekiant sukurti švarią ir saugią aplinką rajone.	Kodas	01
Tikslo įgyvendinimo uždaviniai: 01 uždavinys. Modernizuoti nuotekų perpumpavimo siurbines, surinkimo, valymo bei atliekų šalinimo sistemas. Dalis gyvenviečių Panevėžio rajone neturi šiuolaikiškų nuotekų valymo įrenginių, ne visi savivaldybės gyventojai naudoja komunalinių atliekų surinkimo sistema. Numatoma toliau modernizuoti nuotekų perpumpavimo siurbines, valymo stočių įrenginius ir užtikrinti išvalomų nuotekų rodiklius iki teisės aktais nustatytų normų. Kartu su Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centru parengtas priemonės 05.2.1-APVA-R-008 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ investicinis projektas, kuriame numatoma Panevėžio rajone įrengti (rekonstruoti) 72 konteinerines atliekų surinkimo aikšteles jas papildant tekstilės atliekų surinkimo konteineriais, 10 aikštelių pastatyti maisto atliekų surinkimo konteinerius. Planuojama pastatyti 50 antrinių žaliavų (pakuočių atliekų) surinkimo konteinerių, skirtų stiklo, popieriaus ir plastiko atliekoms rinkti. Produkto kriterijus (2021 m.): 1. Modernizuota (rekonstruota, suremontuota, įrengta) buitinių nuotekų surinkimo ir / ar valymo objektų – 2 vnt. 2. Įgyvendintas projektas – 90 proc. 03 uždavinys. Gerinti vandens telkinių būklę bei tvarkyti juos supančią aplinką. Siekiant sumažinti aplinkos teršimą, numatoma toliau tvarkyti užterštas teritorijas, prižiūrėti želdinius, remontuoti hidrotechninius statinius, vykdyti prevencijos priemones, siekiant išvengti žalos aplinkai. Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas rekreacijai, planuojama tvarkyti poilsio vietas prie vandens telkinių. Užtikrinant darnų gamtos išteklių naudojimą, prisitaikant prie klimato kaitos, planuojama užbaigti įgyvendinti projekto 05.1.1-APVA-V-006-01-0004 „Potvynių rizikos valdymas Panevėžio rajone“ veiklas. Projekto įgyvendinimo metu įrengti bei paaukštinti pylimai Janališkių (ir			

Daukniškių) kaime, suremontuota polderių sistema Janališkių kaime. Šios priemonės leis sumažinti potvynių metu gyventojams, sodininkams ir jų valdomam turtui kylančias grėsmes.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Sutvarkyta (prižiūrima) poilsio vietų prie vandens telkinių – 1 vnt.
2. Suremontuota hidrotechninių statinių – 1 vnt.
3. Įgyvendintas projektas „Potvynių rizikos valdymas Panevėžio rajone“ – 100 proc.

04 uždavinys. Pašalinti aplinkos taršos šaltinius.

Panevėžio rajono savivaldybės duomenimis, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas gauna 100 proc. savivaldybės gyventojų. Taikomas konteinerinis atliekų surinkimo būdas, gyventojai skatinami rūšiuoti buityje susidarančias atliekas. Šiam tikslui įgyvendinti didesnėse gyvenvietėse pastatyti rūšiuojamų atliekų konteineriai, skatinamas individualus bioskaidžių atliekų kompostavimas vietoje. Gyventojai naudojami individualaus kompostavimo konteineriais. Atskirai surenkamos buitinės pavojingos atliekos (akumulatoriai, liuminescencinės lempos, baterijos, elektrolitas, tepalinė alyva, dažai, lakai, elektroninė įranga) ir išvežamos utilizuoti. Taip pat numatoma įsigyti priemonių, reikalingų avarijų padariniams likviduoti. Toliau planuojama tvarkyti šeimininkėmis atliekomis užterštas teritorijas, išvalyti ir sutvarkyti buvusios naftos bazės teritorijas Žibartonių kaime, Krekenavos seniūnijoje ir Miežiškių miestelyje, Miežiškių seniūnijoje. Šie projektai finansuojami pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonę 05.6.1-APVA-V-020 „Užterštų teritorijų tvarkymas“. Įgyvendinus projektą, numatoma parengti ir vykdyti buvusios naftos bazės teritorijos Žibartonių kaime požeminio vandens monitoringo programą.

Siekiant užtikrinti, kad aplinkos būklė neblogėtų, būtų mažinamas aplinkos teršimas, mažėtų aplinkos oro tarša, reikalinga toliau plėtoti komunalinių atliekų surinkimo sistemą, renovuoti ir tiesti naujus vandentiekio, nuotekų surinkimo sistemų tinklus, renovuoti šilumos tiekimo trasas, asfaltuoti kelius. Siekiant sumažinti ir išvengti neigiamos įtakos aplinkai, svarbu vykdyti šviečiamąją veiklą mokyklose, lopšeliuose-darželiuose, skatinti gyventojų bendruomenės rūpintis aplinka, saugoti geriamojo vandens išteklius nuo galimos taršos.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Surinkta antrinių žaliavų – 650,0 t;
2. Surinkta tekstilės atliekų – 10,0 t;
3. Surinkta maisto atliekų – 5,0 t;
4. Išvalytų šeimininkėmis atliekomis užterštų teritorijų skaičius – 6 vnt.
5. Įgyvendinti projektai – 2 vnt. (100 proc.).
6. Surinkta ir perduota utilizuoti šeimininkinių padangų – 15,0 t.
7. Įsigyta priemonių – 10 vnt.
8. Parengta ir vykdoma monitoringo programa – 1 vnt.

05 uždavinys. Tvarkyti ir gausinti žaliuosius plotus.

Savivaldybei pavesta vykdyti želdinių priežiūrą, juos atnaujinti, pagal galimybes plėsti žaliuosius plotus. Taip pat savivaldybė organizuoja invazinių Lietuvoje rūšių sąrašė esančio Sosnovskio barščio naikinimo valstybinėje žemėje darbus. Savivaldybė finansiškai remia žemės sklypų, kuriuose neuždrausta medžioklė, savininkus, valdytojus ir naudotojus, kurie įgyvendina medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos mažinimo priemonės, finansuoja medžioklės plotų vienetų sudarymo ar jų ribų pakeitimo projektų parengimą.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Paramos, suteiktos medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencines priemones vykdančioms asmenims, dydis – 39,29 tūkst. Eur.
2. Pašalintų praradusių savo vertę, keliančių pavojų medžių skaičius – 50 vnt.
3. Prižiūrimų parkų, skverų skaičius – 3 vnt.
4. Pasodinta medelių – 100 vnt.

5. Prižiūrimų teritorijų skaičius – 1 vnt. 6. Įgyvendintas projektas „Kraštovaizdžio apsaugos priemonių įgyvendinimas Panevėžio rajone I etapas“ – 100 proc. 7. Įgyvendintas projektas „Kraštovaizdžio apsaugos priemonių įgyvendinimas Panevėžio rajone II etapas“ – 100 proc. 06 uždavinys. Vykdyti prevencijos priemones, siekiant išvengti žalos aplinkai. Miško sklypų, kuriuose medžioklė nėra uždrausta, savininkų, valdytojų ir naudotojų įgyvendinamos žalos prevencijos priemonės, kartografinė ir kita medžiaga, reikalinga pagal Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo reikalavimus rengiamiems medžioklės plotų vienetams sudaryti ar jų ribų pakeitimo projektų parengimo priemonėms finansuoti. Biologinės įvairovės išsaugojimui reikalinga įvertinti invazinių augalų (pvz., Sosnovskio barščio ir kt.) plitimą Panevėžio rajone, rengti jų gausos reguliavimo programas, taikyti aktyvias augalų plitimą ribojančias priemones (purkšti herbicidais, naikinti mechaninėmis priemonėmis). Siekiant sumažinti neigiamą įtaką aplinkai ir jos išvengti, svarbu vykdyti šviečiamąją veiklą mokyklose, lopšeliuose-darželiuose, informuoti ir skatinti gyventojų bendruomenes tinkamai rūpintis aplinka. Produkto kriterijai (2021 m.): 1. Ugdymo įstaigoms prenumeruojamos spaudos ekologine tema skaičius – 40 vnt. 2. Dalyvauta aplinkosaugos akcijose – 1 vnt. 3. Vykdyta visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programa – 1 vnt. 4. Teritorijų, kuriose reguliuojama Sosnovskio barščio gausa ir mažinamas plitimas, skaičius – 1 vnt.
Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas: Įgyvendinus programą bus užtikrintas komunalinių atliekų tvarkymas, sumažinta tarša, kompensuojama aplinkai padaryta žala, prižiūrima, saugoma ir gausinama gamtinė aplinka, ugdoma ekologiškai mąstanti bendruomenė.
Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai: Programa gali būti finansuojama iš Valstybės, Savivaldybės biudžeto, rėmėjų, Europos Sąjungos paramos lėšų ir savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų.
Savivaldybės plėtros strateginio plano dalys, susijusios su vykdoma programa: 2.2.2 uždavinys. Formuoti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius ir stiprinti jų sveikatą; 2.3.1 uždavinys. Mažinti gamtinės ir gyvenamosios aplinkos užterštumą; 2.3.2 uždavinys. Pritaikyti gamtinę aplinką rekreacijos poreikiams; 2.4.1 uždavinys. Sudaryti gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir naudotis buitinių nuotekų tvarkymo paslaugomis.
Susiję Lietuvos Respublikos ir Savivaldybės teisės aktai: Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas.